

PODSTAWY PRAWNE REGULUJĄCE PRAWA DZIECKA MIGRANCKIEGO DO NAUKI I POSZANOWANIA JEGO ODRĘBNOŚCI KULTUROWEJ

Prawo dziecka migranckiego do nauki i poszanowania jego odrębności kulturowej potwierdzają **ponadnarodowe uregulowania i dokumenty** takie jak:

- **Powszechna Deklaracja Praw Człowieka** (Paryż, 10 grudnia 1948 r.)

W myśl zapisu art. 26 ww. deklaracji: „Każdy człowiek ma prawo do nauki. Nauka jest bezpłatna, przynajmniej na stopniu podstawowym. Nauka podstawowa jest obowiązkowa. Oświata techniczna i zawodowa jest powszechnie dostępna, a studia wyższe są dla wszystkich dostępne na zasadzie równości w zależności od zalet osobistych”.

http://www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Powszechna_Deklaracja_Praw_Czlowieka.pdf

- **Konwencja Praw Dziecka** przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dn. 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 z późn.zm.) Art. 28 punkt 1 i 2

Art. 28 punkt 1

1. Państwa – Strony uznają prawa dziecka do nauki i w celu stopniowego realizowania tego prawa na zasadzie równych szans, a w szczególności:

- a) Uczynią nauczanie podstawowe obowiązkowe i bezpłatne dla wszystkich;
- b) Będą popierać rozwój różnorodnych form szkolnictwa średniego, tak ogólnokształcącego, jak i zawodowego, uczynią je dostępne dla każdego dziecka oraz podejmą odpowiednie kroki, takie jak wprowadzenie bezpłatnego nauczania oraz udzielanie w razie potrzeby pomocy finansowej;
- c) (...) uczynią szkolnictwo wyższe dostępne dla wszystkich na zasadzie zdolności;
- d) Podejmą kroki na rzecz zapewniania regularnego uczęszczania do szkół oraz zmniejszenia wskaźnika porzucania szkół.

2.(...) będą podejmowały wszelkie właściwe działania, aby dyscyplina szkolna była wprowadzana zgodnie z ludzką godnością dziecka i zgodnie z niniejszą Konwencją.

Art. 29, punkt 1 (dotyczy ukierunkowania procesu nauczania).

„ (...) nauka dziecka będzie ukierunkowana na :

- a) Rozwijanie w jak największym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dziecka;
- b) Rozwijanie szacunku dla praw człowieka i podstawowych swobód oraz zasad zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych;
- c) Rozwijanie szacunku do rodziców dziecka, jego tożsamości kulturowej, języka i wartości, dla wartości narodowych kraju, w którym mieszka dziecko, kraju, z którego dziecko pochodzi, jak i innych kultur;
- d) Przygotowanie dziecka do odpowiedniego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równowartości płci oraz przyjaźni pomiędzy wszystkimi narodami, grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi oraz osobami rdzennego pochodzenia (...)

<http://brpd.gov.pl/konwencja-o-prawach-dziecka>

- Protokół dodatkowy do **Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności** (Paryż, 20 marca 1952 r.):

Art. 2 (dotyczy prawa do nauki)

„Nikt nie może być pozbawiony prawa do nauki. Wykonując swoje funkcje w dziedzinie wychowania i nauczania, Państwo uznaje prawo rodziców do zapewniania tego wychowania i nauczania zgodnie z ich własnymi przekonaniem religijnymi i filozoficznymi.”

<http://www.strasbourg.mfa.gov.pl/resource/fedf40b7-3c0a-42d2-8bdf-296772ce7295>

DOKUMENTY REGULUJĄCE PRAWNE UWARUNKOWANIA EDUKACJI DZIECI Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACYJNYM WSKAZUJĄ NA ZASADĘ RÓWNOŚCI W DOSTĘPIE DO NAUKI WSZYSTKICH DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ. OTO PODSTAWOWE DOKUMENTY:
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.

Art. 35

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury.
2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej.

Art. 70

1. Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa.
2. Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością.
3. Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne (...)
4. Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia.

Art. 72

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę prawną dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją.

Art. 73

Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolność nauczania, a także wolność korzystania z dóbr kultury.

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>

- **Karta Nauczyciela** (Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r.) (Dz. U. z 2016r. poz. 1379, z późn. zm.)

Art. 6

Nauczyciel obowiązany jest:

- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
- 4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDu19820030019>

☐ **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r. poz. 59), a w niej rozdz. 7 – Kształcenie osób przybywających z zagranicy!

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19910950425>

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn.23 sierpnia 2017 w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw** (Dz. U. z 2017 r. poz. 1655).
1. Rozporządzenie określa warunki i tryb przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół, w tym szkół artystycznych, placówek oraz na kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów

zawodowych osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemie oświaty innych państw, a także rodzaje dokumentów potwierdzających poziom wykształcenia i stan zdrowia osób oraz sposób kwalifikowania do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr;

2. Sposób dostosowania kształcenia do potrzeb edukacyjnych osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemie oświaty innych państw, a także sposób organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia.
3. Wysokość stypendium (...) oraz przypadki, w których stypendium może być obniżone lub zawieszona.

<http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2017/1634>

A także:

1. KOMUNIKATY DOTYCZĄCE DOSTOSOWANIA FORMY I WARUNKÓW EGZAMINU:

1. [Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z dnia 20 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty gimnazjalnego w roku szkolnym 2018/2019](#) o którym mowa w art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (cudzoziemiec)¹, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu
pozytywna opinia rady pedagogicznej

2. ARKUSZE:

Język polski. Arkusz egzaminacyjny dla uczniów, którym ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu (EO_C)

<https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/arkusze/arkusze-pokazowe-grudzien-2017>